

Obsah

Summary	11
Předmluva	12
1 Věda a praxe podporovaná evidencí (Jan Hendl)	13
1.1 Medicína založená na evidenci	14
1.2 Praxe založená na evidenci v pedagogice	16
1.3 Praxe založená na evidenci v sociálních vědách	17
1.4 Praxe založená na evidenci ve veřejné politice	18
1.5 Souhrn	20
2 Věda a výzkum (Jan Hendl)	21
2.1 Věda	21
2.2 Vědecká znalost	22
2.3 Výzkum ve vědě	22
2.4 Hlavní typy výzkumu	23
2.5 K historii vývoje empirického výzkumu	24
2.6 Strategie výzkumu	26
2.7 Jednotka analýzy, koncept, konstrukt, proměnná	28
2.8 Souhrn	29
3 Teorie a proces návrhu teorie (Jan Hendl)	31
3.1 Teorie v sociologii	32
3.2 Teorie v komunikační vědě	34
3.3 Teorie lásky na internetu	37
3.4 Prvky teorie, postupy vytváření teorie	40
3.5 Řešení úlohy podle Pólyi	44
3.6 Model tvorby teorie podle Lynhamové	45
3.7 Teoretizování podle Swedberga	47
3.8 Souhrn	54
4 Přehled fází empirického výzkumu (Jan Hendl)	55
4.1 Výběr výzkumného problému	55
4.2 Analýza literatury	56
4.3 Formulace výzkumné otázky	56
4.4 Formulace hypotéz	57
4.5 Operacionalizace	57
4.6 Návrh plánu sběru dat, výzkumného designu	58
4.7 Návrh získání výběru	58
4.8 Volba metod sběru a analýzy dat	58
4.9 Vstup do terénu	58
4.10 Získání dat	59
4.11 Analýza a interpretace dat	59

4.12	Diskuse výsledků a interpretací	59
4.13	Vytvoření zprávy o výzkumu	59
4.14	K procesu kvalitativního výzkumu	60
4.15	Schéma procesu výzkumu podle Punche	61
4.16	Etika výzkumu	62
4.17	Souhrn	63
5	Plán a uspořádání výzkumu (Jan Hendl)	65
5.1	Charakteristiky hlavních plánů výzkumu	66
5.2	Tři dimenze plánu výzkumu	69
5.3	Validita výzkumu	71
5.4	Výzkum a sociální média, big data	78
5.5	Souhrn	79
6	Přehled metod sběru dat (Jan Hendl)	81
6.1	Testování, škály a měření	82
6.2	Dotazník	82
6.3	Pozorování	83
6.4	Individuální rozhovor	83
6.5	Skupinový rozhovor	85
6.6	Další typy získání kvalitativních dat	86
6.7	Sekundární data a dokumenty	87
6.8	Obsahy sociálních médií a big data jako dokumenty	89
6.9	Souhrn	90
7	Měření (Jan Hendl)	93
7.1	Teorie měření	93
7.2	Úrovně škály	94
7.3	Konstrukt, operacionalizace, proměnná	96
7.4	Vybrané postupy škálování	98
7.5	Další techniky škálování a klasifikace	106
7.6	Objektivita, spolehlivost a validita měřicího nástroje	107
7.7	Postup vytváření nástroje měření	109
7.8	Souhrn	120
8	Pozorování (Jan Hendl)	121
8.1	Vlastnosti strukturovaného pozorování	121
8.2	Rozhodování o strukturovaném pozorování	122
8.3	Strukturované pozorování podle Balese	127
8.4	Interakční analýza podle Rotera	130
8.5	Souhrn	134
9	Statistické šetření (Jan Hendl)	137
9.1	Provedení výběru	137
9.2	Celková chyba v šetření	142
9.3	Typy šetření	144

9.4	Statistické šetření založené na dotazníku	146
9.5	Kompenzace snížené návratnosti	153
9.6	Návrh dotazníku	153
9.7	Souhrn	166
10	Experiment (Jan Hendl)	169
10.1	N-H-R model	170
10.2	Experimenty a kvaziexperimety	172
10.3	Způsoby znáhodnění v experimentu	179
10.4	Typologie experimentů podle Campbella	183
10.5	Modely analýzy rozptylu pro experimenty	189
10.6	Poznámky k intervenčním experimentům	192
10.7	Přirozené experimenty	193
10.8	Experimentování na internetu	198
10.9	Souhrn	198
11	Případová studie (Jan Hendl)	201
11.1	Typy případových studií	203
11.2	Metody sběru dat, analýza a zpráva	205
11.3	Plánování případové studie	206
11.4	Souhrn	212
12	Metody analýzy dat (Jan Hendl)	215
12.1	Metody analýzy v kvalitativním výzkumu	215
12.2	Kvalitativní komparativní analýza (QCA)	219
12.3	Kvantitativní obsahová analýza	230
12.4	Statistická analýza	233
12.5	Mnohorozměrné metody statistické analýzy dat	244
12.6	Analýza dat z experimentů	252
12.7	Analýza mediace a moderace	254
12.8	Sociální média a big data – zvláštnosti analýzy	266
12.9	Souhrn	269
13	Evaluace a její typy (Jiří Remr)	271
13.1	Definiční vymezení evaluace	272
13.2	Typy evaluace dle účelu: formativní a sumativní evaluace	275
13.3	Typy evaluace dle předmětu: evaluace výsledku a evaluace procesu	280
13.4	Souhrn	289
14	Některé postupy používané při evaluaci (Jiří Remr)	291
14.1	Posouzení hodnotitelnosti	291
14.2	Autoevaluace	293
14.3	Technika nejvýznamnější změny	294
14.4	Process tracing	295
14.5	Metaevaluace	297
14.6	Souhrn	299

15	Evaluacní přístupy (Jiří Remr)	301
15.1	Konfirmační evaluace	301
15.2	Explorační evaluace	305
15.3	Responzivní evaluace	308
15.4	Konstruktivistická evaluace	310
15.5	Evaluace vedená teorií	313
15.6	Realistická evaluace	316
15.7	Evaluace zaměřená na využitelnost	319
15.8	Uschopňující evaluace	322
15.9	Expertní evaluace	326
15.10	Oponentní evaluace	328
15.11	Poradně demokratická evaluace	330
15.12	Souhrn	333
16	Organizace a vyhledávání literatury v počítači (Jan Hendl)	337
16.1	Vyhledávání literatury	337
16.2	Citační programové systémy pro osobní počítače	338
16.3	Srovnání systémů Zotero, Mendeley a Docear	346
16.4	Souhrn	348
Přílohy		350
Příloha A	Příklad poučeného (informovaného) souhlasu	350
Příloha B	Doporučení CONSORT	351
Slovniček anglických termínů		356
Použitá literatura		364
Internetové stránky		372
Časopisy (free)		372
Knihy a www stránky		372

Seznam příkladů

7.1	Vytvoření indexu	98
7.2	Metoda srovnání úsudků	99
7.3	Využití sémantického diferenciálu	99
7.4	Modelový příklad Likertovy škály	101
7.5	Kulturní zvláštnosti	104
7.6	Očekávání rodičů hodnocené pomocí Thurstonovy škály	105
7.7	Nástroj IAS pro měření lásky	116
8.1	Měření souhlasu mezi pozorovateli	126
8.2	RIAS systém a paliativní péče	130
9.1	Seznamování na internetu	162
10.1	Zkoumání poruchy chování – pravé a zdánlivé efekty	187
10.2	Experimentální věda o seznamování	188
10.3	Využití instrumentální proměnné	194
11.1	Katastrofa letu STS 51-L Challenger	204
11.2	Prospektivní případová studie: zařazení medicínských specialistů do primární péče v Anglii a Walesu	209
12.1	Analýza působení mediace pomocí víceúrovňové regrese	264
12.2	Analýza sentimentu v amerických prezidentských volbách 2016	268
13.1	Evaluace vzdělávacího kurzu	274
15.1	Ukázka použití konfirmační evaluace	305
15.2	Ukázka použití explorační evaluace	307
15.3	Ukázka použití responzivní evaluace	310
15.4	Ukázka použití konstruktivistické evaluace	312
15.5	Ukázka použití evaluace vedené teorií	316
15.6	Ukázka použití realistické evaluace	319
15.7	Ukázka použití evaluace zaměřené na využitelnost	322
15.8	Ukázka použití uschopňující evaluace	325
15.9	Ukázka použití expertní evaluace	327
15.10	Ukázka použití oponentní evaluace	330
15.11	Ukázka použití poradně demokratické evaluace	333